

Gondolatok és érzések.

A kis gyermek s az öreg ember mindig kedves előttem. A gyermek mozgékonyága a gyorsan rohanó időt, az öreg csöndessége az örökkévalóságot mutatja. A türelmetlen emberek nem szívesen hallgatják a gyermek örökös új kívánságait s az öregnek könnyen szemébe mondják: hát még mindig itt van? Szeretnék, hogy a gyermek tegyen valami hasznosat s nem bánnák, ha az öreg tovább nem alkalmatlankodnék! Hogy ezek miatt több baj nem történik, annak köszönhetjük, hogy mindenki volt gyermek s még lehet öreg.

Aki elveszíti az emberben való bizalmát, elveszti életének fele részét s az élet céljának legjavát. Aki családot akar alapítani, első helyen bíznia kell a nőben, a női erényekben, a női hűségben és szeretetben. Bizalom nélkül nincsen hitvesi, sem baráti szeretet, nincsen vállalkozási kedv, nincsen bátorság az életre.

A bizalmatlan, gyanakvó, aggódó és kételkedő ember örökösen főzi konyhá-

ján az élet mérget s ha testét nem is veszíti el idő előtt, lelkét örökös betegségre kárhoztatja. Élete nem élet, hanem gyötörődés és örökös haldoklás.

Bátorság keresztények, de nem arra, hogy a társadalmi, vagy állami rendet felforgassátok, hanem arra, hogy észrevegyétek, mennyire eltértetek arról az útról, amelyet élt és cselekedett. Bátorság keresztények, de nem arra, hogy a hazát könnyelműen megvessétek, hanem arra, hogy sírjatok ti is romjai felett s véretek és életeteket is örömet áldozzatok fel érte. Bátorság keresztények, de nem arra, hogy a templom ajtaja előtt hidegen elmenjétek, hanem arra, hogy szíveteket, miként Jézus, ti is Isten előtt megalázzátok. Bátorság keresztények, de nem arra, hogy a kenyeret a szegények kezéből kivegyétek, hanem arra, hogy az apostolok módjára lelki eledellel megvendégléjétek azokat az embereket, akiknek nincs mit enniök és inniök.

A föld nem háládatlan. Az ember sokszor fakad panaszra, mert jó tett helyett gyakran rosszal fizetnek az emberek, mert hamar elfelejtik, hogy még másképpen is volt, hogy még kérni s könyörögni sem röstellették. Nem így az édes anyaföld. Csak bocsásd jó mélyen bele az ásót, meg az ekét. Ismételd ugyanazt más alkalmas időben is, mert minél többször foglalkozol vele, annál háládatosabb. Háláját azal mutatja meg, hogy a behintett magot hamarabb kikelteti, a csirát gyorsabban növeli, a szárat megvastagítja, a kalászt pedig duzzadt szemmel tölti meg.

Mikor nincs munkája a kezeknek, gondolj az eszedre. Foglalkoztasd szép gondolatokkal, nagy eszmékkal s majd azt fogod tapasztalni, hogy a kezed jobban fog, a munkád ügyesebben és serényebben halad. Az ész és a kéz olyanok, mint a jó házastársak: kiegészítik és kisegítik egymást.

A szú apró kis féreg, csak a feje s a szája erős, de mivel nagyon kitartó. mivel

éjjel-nappal fúr és öröl, a legerősebb tölgyet is átlyuggatja s az olajat belőle magába szívja. Ilyen szú-fajta a rágalmazó ember is.

Aki a mezőn, vagy az erdőn van, tartsa nyitva a szemét, szívét, lelkét és tüdőjét, mert mindenik megtelik épen azzal, amire szüksége van. A szem annyi szépet lát, hogy be sem fogadhatja. Oh nemcsak a virág szép, szép a kő is, a göröngy is, nemcsak a falomb, a fakéreg is, annak, aki úgy tud nézni, hogy lásson is. A szív verése megélénkül, a kedély felderül, a boldogság érzete elárasztja azt, aki érezni tud. A tüdő, ez az örökké mozgó, amely két világot köt össze, a belsőt, mely folyton ég, ha van jó tüzelőanyagja s a külsőt, mely mindig készséggel újítja föl az elhasznált anyagot. A tüdőbe egyenesen tolul be kívülről minden, amit a levegő fölszed, tehát nemcsak jó, hanem rossz is. Azért megyünk a mezőre, az erdőbe, hogy ott szemünk, szívünk és tüdőnk teljék meg, erősödjék, tisztuljon és tegyen minket boldoggá.

Figyeljétek meg az első énekeseket. A kis fekete szemű pinyóke, a zöld keblű csíz, a vörösfejű tengelic velünk voltak a hosszú télen s együtt élvezik a nyiló tavaszt. Ők az ott maradott apró száraz magvacskákat szedegetik, tovább repülnek s megint vissza szállnak, de mindig halljuk kedves, élénk összebeszélésüket. Ők az igazi hűséges barátaink s ti mégis a fülemilét várjátok, mert ő változatosabb és nagyobb szabású melódiákat dalol. Még a fecskét is szívesebben látjátok, pedig ő is csak jó időtől való.

Hát mi magyarok, ilyenek vagyunk azzal, ami hazai, mert az nem elég lármas, nem is olyan csillogó. Még azt is megérjük, hogy nemcsak hazát, szívet is cserélünk!

Az önbizalom sikerei könnyen elbizakodottá tesz az embert. Mihelyt erre az ösvényre lépik, eltántorodik a legerősebb is. Ekkor már vakon megy. Nem hallgat sem az eszére, sem a szívére. Az ész azt tanácsolja, hogy ne menjen tovább, mert onnan már nincsen visszatérés, a szív ag-

gódva nyúl keze után, mert érezi, hogy veszély fenyegeti. Sem egyik, sem a másik nem használ, mert immár kiesett kezéből a fék s csak akkor áll meg, amikor darabokra törik a szekér s a szekeres is.

Nagyon régen megmondották, hogy a harag rossz tanácsadó. Mi azt mondjuk, hogy a harag nem ad, hanem elvesz; elveszi az ember eszét, tehát aki haragszik, olyan, mint a részeg ember; elveszi az ember erejét, tehát, aki haragszik, olyan, mint a bilincsbe vert fogoly.

Kellemetlenséget mondani nagyon könnyű, de nem virtus. Meg is sértheted vele a legjobb barátodat, de nem mozdíod eie a magad ügyét, csak egy hajszállal is. Azt hiszed, te szebb leszel, ha őt csúnyának mondod. Azt hiszed, te gazdagszol azzal, ha őt „nyomorútnak“ címezed. Dehogy! Éppen ellenkezőleg! Arról teszel tanuságot, hogy lelked üres, szíved gonosz indulatokkal tele. Ne feledd, hogy ajakad és nyelved saját bensőd képét veti ki embertársaid elébe. Vigyázz, mert most

mindenki fényképező géppel jár s meg-
rögzíti benső szépségeidet.

—
*Egy kis figyelem és önként jövő elő-
zékenység jól esik mindenkinek.* Könnyű az
ilyesmit hizelgésnek, társadalmi fogás-
nak nevezni, de amellett, hogy elfajulhat,
mégis van benne értékes tartalom. Alapja
az a viszony, amelyben vagyunk a társa-
dalomban. A társas együttlétnek ezzel
adunk színt, kellemet és állandóságot. Az
erdőben is a fák meglegyeznek és megsi-
mogatják egymást. A bércélen egyedül
maradott tölgy hatalmas lombkoszorút
növel, de nem szívesen ül ott egyedül. Ma-
gához csábítja a lég madarait s örvend,
ha fészket raknak ágain és benépesítik
árnyas sátorát. A növények rendre talán
mind kipusztulnának, ha a szép pillangók
s a színes szárnyú bogarak meg nem láto-
gatnák virágaikat és nem illelnék barát-
ságos csókjukkal s olykor nem legyeznék
gyöngéd szárnyaikkal.

—
*Gondold meg, kedves olvasó, hogy ben-
ned, a te szivedben annyi jószág, annyi sze-*

*retet, annyi gyöngédség, annyi kedvesség
van, hogy nemcsak családod tagjait, hanem
tízszáz s talán hússzáz annyi embertársá-
dat is elláthatnád belőle.* Ha úgy tapasztalod,
hogy sem egyik, sem a másik nem
mutatkozik, ha azt hallod, hogy az embe-
rek nem veszik észre s ha érzed, hogy
nem szeretnek, nézz utána, hátha úgy jár-
tál, mint igen sok fa: csak levelet növel-
nek, virágot nem, mert a virág rügyei
aluszhatnak, a kéreg alatt maradnak. Ne
csüggedj el. Légy jó kertésze szivednek.
Kellő időben tisztítsd meg, kergétől sza-
badíts meg. viselj jó gondot rá s meglá-
tod, hogy a következő tavaszon virágot
fakaszt s azután gyümölcsöt terem.

—
*Szeretem a társaságot, de unom az
üres fecsegést.* Inkább elhallgatom a sze-
gény ember panaszát, mint egy önhitt asz-
szony pletykáját. Részvétel vagyok a szen-
vedő küzdelmei iránt, de a meggondolat-
lan léhaság és könnyelműség elszomorít.

—
Ne gondold gonoszt. A gyanúsítás és a
rágalmazás testvérek. Az az elsőszülött, de

alig van közöttük valami csekély korbeli különbség. Hiszen aki gyanúsít, az gondolatban már rágalmaz. Jól teszi minden ember, ha kétszer is meggondolja a dolgot, mielőtt valakit gyanuba keverne, mert amit a közmondás kifejez: ki, amilyen kalapja van, olyannal köszön, azt is jelenti, hogy azért gondol gonoszt másról, mert az ő lelkében csak rossz gondolat terem.

—

A tisztaságot minden jóra való ember szereti. Mindenki tudja, hogy a műveltség kezdetét jelenti, ha a ruha, a kéz s a ház környéke tiszta. Régen a rómaiak s a görögök nem tudtak élni, ha házi, vagy közös fürdőjük nem volt. Tehát elmondhatjuk, hogy a test tisztaságára mindenkinek gondja van. De nem annyira a *lelki tisztaságra*. Sokan nem hiszik, vagy ilyesmire talán nem is gondolnak, hogy a lélek beszennyezése éppen olyan könnyen lehetséges. Aki piszkos dolgokat tartalmazó könyvet olvas, vagy ilyen beszédet folytat, az az ebédjét a disznók vályujából kellene, hogy egye s a reggelijét az utcán

levő ökörlábnyomból kellene, hogy igya. Ez talál az ízléséhez.

—

Önző vagy, barátom, ennyi az egész. Azt mondd, adnál szívesen a testvérednek, dehát, ha nem telik... Pedig jól tudod, hogy ő hattagú családot tart, te pedig kettőt. Dehát le kellene mondanod néhány forinttól, egy adag kényelemről s azt már csak nem teheted, mert megszoktad. Menynyivel kisebb baj ennél, hogy az ő gyermekei egy kissé rongyosok, olykor nem egészen laknak jól! De csak nem áldozhatsz fel mindent értük. Igazad van, mert önző és szívtelen vagy. Magadon kívül mást nem ismersz, nem szeretsz.